

Naturskyddsföreningen i Västerås

**Detta vill vi att partierna i
Västerås stad
åstadkommer under
mandatperioden 2015 - 2018**

2014-08-26

Naturskyddsföreningen i Västerås

ETT LÅNGSIKTIGT HÅLLBART VÄSTERÅS.

Naturskyddsföreningen verkar för en långsiktigt hållbar samhällsutveckling inom naturens ramar. Med hållbart avser vi att våra handlingar som påverkar klimat, miljö och naturresurser är anpassade till ekologiska principer men också att sociala och ekonomiska aspekter av vårt vardagsliv är anpassade till ekologiska principer.

Vi vill se en utveckling av Västerås där staden förtätas men med bibehållande av gröna värden och befintliga gröna ytor och där nya grönområden anläggs i nya/ förändrade stadsdelar. De gröna värdenas betydelse för oss såväl fysiskt som mentalt lyfts fram allt mer.

Vid samhällsplanering och fysisk planering såsom detaljplaneläggning, bör kommunen följa en konsekvent, genomtänkt linje, så staden växer på ett hållbart sätt. Annars riskerar man att infrastrukturen inte kan fungera på ett bra sätt då människor behöver bil när det är långt till samhällsservice, samt att man får långt till naturen då staden breder ut sig geografiskt ("Sprawling")

A. KLIMATET

Västerås stad har antagit ett klimatprogram som Naturskyddsföreningen tycker är en bra början och inriktning för att vi skall kunna reducera utsläppen till 1 ton koldioxid per person.

Naturskyddsföreningen vill att kommunen

- Ger klimatplanen prioritet och tyngd över alla andra planer och aktiviteter.
- Att planen vidareutvecklas och ges innehåll och förslag för hur vi skall nå 1 ton koldioxid per person senast år 2040.
- Att kommunen och politikerna verkar för att ekonomiska hjälpmedel och incitament skapas för att fastighetsägare skall genomföra en energirenovering av miljonprogrammet och annan äldre bebyggelse (flerbostadshus, servicefastigheter etc.) utan att hyrorna behöver höjas. Detta är en utökad renovering utöver normal förslitnings/ underhållsrenovering.
- Att en plan tas fram som visar hur energianvändningen inom sektorn bostäder och service skall minska med 20 % till 2020 och 50 % till 2050.

B. TRAFIKEN

Bilen och bilåkandet har en rad negativa konsekvenser: Vi får mer hälsofarliga avgashalter, höga utsläpp av växthusgaser, ökad bullernivå. När vägnätet expanderar inkräktar det ofta på värdefulla natur- och kulturmiljöer.

Naturskyddsföreningen vill inte förbjuda bilen som transportmedel men en minskning är nödvändig liksom övergång till ett fossilfritt transportsystem.

Tre grundläggande förändringar krävs om man ska kunna hantera dessa problem:

- En ökad satsning på kollektivtrafiken.
- Ökad utbyggnad och framkomlighet för cykel och gångtrafik.
- En reglering av vägtrafiken som radikalt minskar köproblemen.

Naturskyddsföreningen i Västerås

Om kollektivtrafiken fungerar bättre kan även miljöbelastningen minska liksom behovet av och trycket på att bygga ny, dyrbar infrastruktur. Särskilt nya vägar ger ofta mycket allvarliga effekter på natur- och kulturmiljöer plus en rad andra negativa miljöeffekter.

- För att lyckas med detta krävs investeringar såväl i vägnätet som i kollektivtrafiken. Inom kollektivtrafiken behöver man höja servicenivån och antalet avgångar så att väntetider, förseningar mm radikalt minskas.
- Kollektivtrafiken utformas så att den hjälper människor att komma till och från till de ”stora destinationerna” t.ex. stationsområdet, sjukhuset, köpcentra och stora arbetsplatsområdena.
- Kollektivtrafiken skall också underlätta för föräldrar att ta sig mellan förskola/skola och arbetsplats.
- Lika viktigt som att investera i nya anläggningar är därför att de löpande anslagen för drift och underhåll ökar så att systemets tillförlitlighet och servicenivå höjs.
- Att de grundläggande principerna och strategin som finns: ”Parkeringsutredning för stationsområdet” skall tillämpas i alla områden med nybyggnation och även försöka omsättas vid större områdets ombyggnad.

Som Energiplanen för Västerås visar, utgör den privata bilismen en betydande del av energiförbrukningen i Västerås varför det är angeläget att minska privatbilismen, genom politisk styrning om så krävs!

C. TÄTARE OCH GRÖNARE VÄSTERÅS, ”GRÖNSTRUKTURPLANEN”

För att nå ett långsiktigt hållbart Västerås måste ju staden förtätas. Förtätningen innebär att fler bostäder, arbetsplatser, affärer, serviceinrättningar etc. finns inom ett geografiskt område. Med hållbart avser vi att våra handlingar som påverkar klimat, miljö och naturresurser är anpassade till ekologiska principer men också att sociala och ekonomiska aspekter av vårt vardagsliv är anpassade till dessa.

Naturskyddsföreningen vill att:

- Grönstrukturplanen för Västerås med gröna ytor, gröna sammanhängande stråk, stadsdelsskogar m.m. skall respekteras och följas fullt ut.
- Förtätning sker genom att bygga kompakt och på höjden.
- Förtätning sker genom ökad tillgänglighet till kollektivtrafik, cykel- och gångtrafik.
- Grönområden bevaras och nyskapas (om inga finns) där nya bostadsområden byggs
- Stadsodling vid /runt bostadsområden främjas och möjliggörs.
- Grönstrukturplanen bör utökas till att gälla hela kommunen och inte som idag endast tätorten.
- Närnaturen måste göras mer tillgänglig. Uppskyltning och aktiv information krävs.
- Vidare expansion av externa köpcentra stoppas.
- Centrum och stadsdelscentra stärks, eftersom människor inte behöver ta bil dit.
- Kollektivtrafiken till externa köpcentra stärks.

Naturskyddsföreningen i Västerås

- Parkeringsavgift införs vid samtliga externa köpcentra (= bussbiljettpris/2 timmar).

D. NATURVÅRD

- Skötselplaner för stadens natur skall finnas och efterföljas. Finansieringen bör säkras långsiktigt.
- Naturvården och parkunderhållet ska helst ske med miljövänliga metoder, såsom t.ex. gallring med häst, klippning av gräsmattor med häst, samt att då skogsmaskiner används i gallring ska detta göras med varsamhet. Idag sker detta ibland med stor brutalitet, så att skogen i stadens ytterkanter lämnas sargad och i stora delar förstörd för rekreation och friluftsliv.
- Maskiner för skötsel av stadens parker och skogar skall drivas med den för tillfället existerande miljövänligaste energin för respektive maskinslag.

E. KOMMUNAL UPPHANDLING

1. Västerås stad skall välja Bra miljövalsmärkt el

Sedan elmarknaden avreglerades kan konsumenten själv välja inte bara elleverantör utan även vilken typ av produktionsanläggning man köper sin el från. Kommunen skall prioritera elleveranser baserade på förnyelsebar energi dvs. sol, vind, vatten och bio. Genom att köpa leveranser som certifierats enligt Naturskyddsföreningens Bra Miljövals kriterier undviker staden att med skattemedel stötta elproduktion och investeringar baserad på kärnkraft eller fossila bränslen.

2. Västerås stad bör välja livsmedel med minimal klimat- och miljöpåverkan

Varor märkta med KRAV, EU-ekologiskt eller ekologiskt skall i första hand väljas. KRAV är ett erkänt certifieringssystem för livsmedelsproduktion med särskilt höga ambitioner beträffande miljöpåverkan, djurskydd mm. Genom att köpa KRAV-mat undviker staden att med skattemedel stötta industriell livsmedelsproduktion med hög intensitet och stor miljöpåverkan. Samtidigt visar vi att vi tar vårt globala miljöansvar, eftersom billig mat ofta får betalas med ett högt pris i fattiga länder i syd (genom t.ex. regnskogsskövling, vattenbrist, genmodifierade grödor, monokulturer och giftiga bekämpningsmedel).

Naturskyddsföreningen vill

- att man inför en grön dag på skolmatsedeln, dvs att man en dag i veckan serverar vegetarisk mat. Övriga dagar skall det finnas ett vegetariskt alternativ.
- Att kommunens köttkonsumtion minskas med 20% och andelen ekologiskt och naturbeteskött ökas.
- Att endast kött som uppfyller EU:s och Sveriges djurskyddsregler upphandlas (visat i domstol att dessa krav kan ställas).

Naturskyddsföreningen i Västerås

- Att endast kött som uppfyller EU:s krav beträffande användning av antibiotika för djur upphandlas (t.ex. ej antibiotika i fodret, ej antibiotikabehandling av icke sjuka djur etc.)
- Upphandlingar delas upp så att även närproducerade livsmedel kommer med och inte enbart stora producenter/ leverantörer

3. Generella och fördjupade miljökrav vid i upphandlingar.

Genom att ställa miljökrav i upphandlingar kan vi exempelvis undvika ämnen som är cancerogena, mutagena (ämnen som skadar arvsmassan) eller reproduktionstoxiska (ämnen som skadar fertiliteten) s.k. CMR-ämnen. Det skall alltid finnas en lägsta nivå i upphandlingar så att exempelvis nämnda CMR-ämnen undviks i de fall det finns fullgoda alternativ.

Västerås stad bör även fasställa för vilka upphandlingar och produktgrupper som fördjupade miljökrav bör ställas i. Genom att fastställa vilka produktgrupper som medför stor miljöpåverkan kan staden medverka till att energisnåla produkter väljs framför energislukande eller att innovativa lösningar skapas.

Att ställa miljökrav i upphandlingar ligger i linje med vad miljöbalken anger i balkens inledande hänsynsregler.

Naturskyddsföreningen anser att sådana miljökrav bör ställas i upphandlingar att Miljöbalkens hänsynsregler tillgodoses (exempelvis försiktighetsprincipen och bästa teknik principen).

Naturskyddsföreningen anser att Västerås stad inte ska upphandla produkter med följande ämnen (då fullgoda alternativ finns att tillgå):

- Utfasningsämnen enligt kemikalieinspektionens PRIO-lista. CMR-ämnen (cancerogena, mutagena och reproduktionstoxiska) enligt ovan ingår t.ex. i PRIO-listan..
- Prioriterade riskminskningsämnen enligt PRIO-listan (ämnen som ingår här är bland andra miljöfarliga ämnen).
- Ämnen som finns på EU:s kandidatförteckning (ämnen som finns på kandidatförteckningen är bland andra hormonstörande)
- Ämnen som finns på SIN-listan. (SIN-listan är framtagen av organisationen ChemSec. På SIN-listan finns bland andra hormonstörande ämnen. Inom EU saknas än så länge kriterier för hormonstörande ämnen vilket gör att vissa ämnen inte finns med på EU:s kandidatförteckning.

F. KEMIKALIER OCH GIFTFRI MILJÖ, GIFTFRI FÖRSKOLA OCH SKOLA

Naturskyddsföreningen har kemikalier som ett prioriterat område och har bl.a. under ett antal år drivit kampanjen ”En giftfri förskola”. Vi noterar med glädje att kommunen nu har ett projekt för att ta fram en kemikaliepolicy och ett samråd har initierats.

Naturskyddsföreningen vill att ”en giftfri förskola” prioriteras och att

Naturskyddsföreningen i Västerås

- Inom två år skall alla kemikalier som används för städning, disk, underhåll etc. vara genomgångna och endast de miljövänligaste alternativen upphandlas och användas (bör gälla alla skolor i Västerås.)
- Inom två år införs städrutiner som kraftigt minskar de kemikalier som barn får i sig genom smuts och damm från förslitning av t.ex. golv, leksaker och inventarier.
- Inom två år skall minst 2 förskolor vara genomgångna och renoverade/ upprustade enligt intentionen ”en giftfri förskola” och möta kraven i den kemikaliepolicy som är under remiss.